

Acest document are doar scop informativ și nu produce efecte juridice. Instituțiile Uniunii nu își asumă răspunderea pentru conținutul său. Versiunile autentice ale actelor relevante, inclusiv preambulul acestora, sunt cele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și disponibile pe site-ul EUR-Lex. Aceste texte oficiale pot fi consultate accesând linkurile integrate în prezentul document.

► **B**

DIRECTIVA 93/13/CEE A CONSILIULUI
din 5 aprilie 1993
privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii
(JO L 95, 21.4.1993, p. 29)

Astfel cum a fost modificată prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011	L 304	64	22.11.2011
► <u>M2</u>	Directiva (UE) 2019/2161 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019	L 328	7	18.12.2019

rectificată prin:

► **C1** Rectificare, JO L 90093, 9.2.2024, p. 1 (2011/83/UE)

DIRECTIVA 93/13/CEE A CONSILIULUI**din 5 aprilie 1993****privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii***Articolul 1*

(1) Scopul prezentei directive este de apropiere a actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind clauzele abuzive în contractele încheiate între un vânzător sau furnizor și un consumator.

(2) Dispozițiile prezentei directive nu se aplică clauzelor contractuale care reflectă acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii sau dispozițiile ori principiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți, în special în domeniul transportului.

Articolul 2

În sensul prezentei directive:

- (a) „clauzele abuzive” înseamnă clauzele contractuale definite la articolul 3;
- (b) „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale;
- (c) „vânzător sau furnizor” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri legate de activitatea sa profesională, publică sau privată.

Articolul 3

(1) O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.

(2) Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune.

Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea prezentului articol pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a acestuia indică faptul că este, cu toate acestea, un contract de adeziune.

▼B

În cazul în care orice vânzător sau furnizor pretinde că s-a negociat individual o clauză standard, acestuia îi revine sarcina probei.

(3) Anexa conține o listă orientativă și neexhaustivă a clauzelor care pot fi considerate abuzive.

Articolul 4

(1) Fără să aducă atingere articolului 7, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

(2) Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

Articolul 5

În cazul contractelor în care toate clauzele sau o parte a acestora sunt prezentate consumatorului în scris, acestea trebuie întotdeauna redactate într-un limbaj clar și inteligibil. În cazul în care există îndoieli cu privire la sensul unei clauze, prevalează interpretarea cea mai favorabilă pentru consumator. Această normă de interpretare nu se aplică în contextul procedurilor prevăzute la articolul 7 alineatul (2).

Articolul 6

(1) Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor, în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin aceste clauze, în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că consumatorul nu își pierde protecția acordată prin această directivă datorită alegerii legislației unui stat nemembru ca legislație aplicabilă contractului, în cazul în care acesta din urmă are o strânsă legătură cu teritoriul statelor membre.

Articolul 7

(1) Statele membre se asigură că, în interesul consumatorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către vânzători sau furnizori.

(2) Mijloacele menționate la alineatul (1) cuprind dispozițiile în conformitate cu care persoanele sau organizațiile care au, în temeiul legislației interne, un interes legitim în protecția consumatorilor pot introduce o acțiune în justiție sau în fața organismelor administrative competente, în conformitate cu legislația internă în cauză, pentru a obține o decizie care să stabilească dacă clauzele contractuale elaborate pentru a fi utilizate în general sunt abuzive, astfel încât să poată aplica mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea acestor clauze în continuare.

▼B

(3) Cu respectarea legislației interne, acțiunile menționate la alineatul (2) pot fi îndreptate, separat sau în ansamblu, împotriva unui număr de vânzători sau furnizori din același sector economic sau împotriva asociațiilor acestora care utilizează sau recomandă utilizarea acelorași clauze contractuale generale sau a unor clauze similare.

Articolul 8

Statele membre pot adopta sau menține cele mai stricte dispoziții compatibile cu tratatul în domeniul reglementat de prezenta directivă, pentru a asigura consumatorului un nivel maxim de protecție.

▼M1**▼C1***Articolul 8a*

(1) În cazul în care un stat membru adoptă dispoziții în conformitate cu articolul 8, acesta informează Comisia în legătură cu aceasta, precum și în legătură cu orice modificare ulterioară, în special în cazul în care respectivele dispoziții:

- extind testarea caracterului abuziv la clauzele contractuale negociate individual sau la caracterul adecvat al prețului sau remunerației; sau
- conțin liste de clauze contractuale care sunt considerate ca fiind abuzive.

(2) Comisia se asigură că informațiile menționate la alineatul (1) sunt ușor accesibile consumatorilor și comercianților, printre altele pe un site Internet dedicat.

(3) Comisia transmite celorlalte state membre și Parlamentului European informațiile menționate la alineatul (1). Comisia consultă părțile interesate cu privire la informațiile respective.

▼M2*Articolul 8b*

(1) Statele membre adoptă regimul sancțiunilor care se aplică în cazul nerespectării dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare.

(2) Statele membre pot limita astfel de sancțiuni la situațiile în care clauzele contractuale sunt definite în mod expres în dreptul intern ca fiind abuzive în toate împrejurările sau în cazul în care un vânzător sau furnizor continuă să utilizeze clauze contractuale care au fost considerate abuzive printr-o decizie definitivă adoptată în conformitate cu articolul 7 alineatul (2).

(3) Statele membre se asigură că următoarele criterii neexhaustive și orientative sunt luate în considerare pentru aplicarea de sancțiuni, dacă este cazul:

- (a) natura, gravitatea, amploarea și durata încălcării;
- (b) orice acțiune întreprinsă de vânzător sau furnizor pentru a atenua sau a repara prejudiciul suferit de consumatori;
- (c) orice încălcare anterioară săvârșită de vânzător sau furnizor;
- (d) beneficiile financiare dobândite sau pierderile evitate de vânzător sau furnizor datorită încălcării, dacă sunt disponibile datele relevante;

▼M2

- (e) sancțiunile aplicate vânzătorului sau furnizorului pentru aceeași încălcare în alte state membre în cazurile transfrontaliere în care informațiile cu privire la astfel de sancțiuni sunt disponibile prin mecanismul instituit de Regulamentul (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾;
- (f) orice alt factor agravant sau atenuant aplicabil circumstanțelor cazului.
- (4) Fără a se aduce atingere alineatului (2) din prezentul articol, statele membre se asigură că, în cazul în care se impune aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2017/2394, acestea includ posibilitatea aplicării de amenzi prin proceduri administrative sau posibilitatea inițierii unor proceduri judiciare pentru aplicarea de amenzi sau ambele, cuantumul maxim al unor astfel de amenzi fiind de cel puțin 4 % din cifra de afaceri anuală a vânzătorului sau furnizorului realizată în statul membru sau statele membre în cauză.
- (5) În cazurile în care se impune aplicarea unei amenzi în conformitate cu alineatul (4), însă informațiile privind cifra de afaceri anuală a vânzătorului sau furnizorului nu sunt disponibile, statele membre prevăd posibilitatea de a aplica amenzi al căror cuantum maxim este de cel puțin 2 milioane EUR.
- (6) Statele membre notifică Comisiei, până la 28 noiembrie 2021, normele și măsurile prevăzute la alineatul (1) și îi comunică acesteia, fără întârziere, orice modificare ulterioară a acestora.

▼B*Articolul 9*

Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la aplicarea prezentei directive, în termen de cinci ani de la data prevăzută la articolul 10 alineatul (1).

Articolul 10

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 decembrie 1994. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Aceste dispoziții se aplică tuturor contractelor încheiate după 31 decembrie 1994.

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 11

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 (JO L 345, 27.12.2017, p. 1).

ANEXĂ

CLAUZELE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 3 ALINEATUL (3)

1. Clauzele care au ca obiect sau ca efect:

- (a) excluderea sau limitarea răspunderii legale a unui vânzător sau furnizor în cazul decesului consumatorului sau al vătămării corporale a acestuia, ca urmare a acțiunii sau a inacțiunii vânzătorului sau furnizorului;
- (b) excluderea sau limitarea necorespunzătoare a drepturilor legale ale consumatorului față de vânzător sau furnizor sau față de o altă parte, în cazul neîndeplinirii totale sau parțiale sau al îndeplinirii necorespunzătoare a oricăreia dintre obligațiile contractuale de către vânzător sau furnizor, inclusiv a opțiunii de a compensa o datorie către vânzător sau furnizor cu o creanță pe care consumatorul o poate avea împotriva acestuia;
- (c) încheierea unui acord care creează obligații pentru consumator și prin care furnizarea de servicii de către vânzător sau furnizor este supusă unei condiții a cărei îndeplinire depinde doar de voința acestuia;
- (d) acordarea permisiunii vânzătorului sau furnizorului de a reține sumele plătite de consumator, în cazul în care acesta din urmă decide să nu încheie contractul sau să nu îl execute, fără a se prevedea dreptul consumatorului de a primi o compensație în sumă echivalentă de la vânzător sau furnizor, în cazul în care acesta este partea care anulează contractul;
- (e) solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească o sumă disproporționat de mare drept compensație;
- (f) autorizarea vânzătorului sau furnizorului de a rezilia contractul în mod discreționar, în timp ce consumatorului nu i se acordă aceeași posibilitate, sau acordarea permisiunii vânzătorului sau furnizorului de a reține sumele plătite pentru servicii care nu au fost încă furnizate de către acesta, în cazul în care vânzătorul sau furnizorul este cel care reziliază contractul;
- (g) acordarea posibilității vânzătorului sau furnizorului de a pune capăt unui contract cu durată nedeterminată fără un preaviz rezonabil, cu excepția cazurilor în care există motive întemeiate de a face acest lucru;
- (h) prelungirea automată a unui contract cu durată determinată, în cazul în care consumatorul nu specifică acest lucru, atunci când termenul stabilit pentru ca consumatorul să își exprime intenția de a nu prelungi contractul este stabilit excesiv de devreme;
- (i) angajarea irevocabilă a consumatorului prin clauze cu care acesta nu a putut să se familiarizeze înainte de încheierea contractului;
- (j) autorizarea vânzătorului sau furnizorului să modifice unilateral clauzele contractului, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract;
- (k) autorizarea vânzătorului sau furnizorului să modifice unilateral, fără a avea un motiv întemeiat, orice caracteristici ale produsului sau serviciului care urmează să fie furnizat;
- (l) prevederea ca prețul bunurilor să fie stabilit în momentul livrării sau acordarea posibilității unui vânzător de bunuri sau unui furnizor de servicii să crească prețul acestora fără să îi acorde cumpărătorului, în ambele cazuri, dreptul corespondent de a anula contractul, în cazul în care prețul final este prea ridicat în comparație cu prețul convenit la încheierea contractului;
- (m) acordarea dreptului vânzătorului sau furnizorului de a stabili dacă bunurile sau serviciile furnizate sunt conforme cu contractul sau acordarea acestora a dreptului exclusiv de a interpreta orice clauză din contract;

▼B

- (n) limitarea obligației vânzătorului sau furnizorului de a respecta angajamentele asumate de către agenții acestora sau asumarea angajamentelor de către aceștia, cu condiția respectării unei anumite formalități;
- (o) obligarea consumatorului să își îndeplinească toate obligațiile, chiar în cazul în care vânzătorul sau furnizorul nu își respectă obligațiile corespondente;
- (p) acordarea posibilității vânzătorului sau furnizorului de a-și transfera drepturile și obligațiile prevăzute de contract, în cazul în care această acțiune poate servi la reducerea garanțiilor pentru consumator, fără acordul acestuia din urmă;
- (q) excluderea sau obstrucționarea dreptului consumatorului de a introduce acțiuni în justiție sau de a exercita orice altă cale de atac, în special prin solicitarea consumatorului să sesizeze exclusiv o curte de arbitraj care nu este reglementată de dispozițiile legale, restricționând în mod nejustificat dovezile aflate la dispoziția lui sau impunându-i sarcina probei care, în conformitate cu legislația aplicabilă, trebuie să îi revină altei părți la contract.

2. Domeniul de aplicare al literelor (g), (j) și (l)

- (a) Litera (g) nu aduce atingere clauzelor prin care un furnizor de servicii financiare își rezervă dreptul de a pune capăt în mod unilateral unui contract cu durată nedeterminată, fără notificare, în cazul în care există un motiv justificat, cu condiția ca furnizorul să aibă obligația de a informa de îndată cealaltă parte contractantă sau celelalte părți contractante în această privință.
- (b) Litera (j) nu aduce atingere clauzelor în temeiul cărora un furnizor de servicii financiare își rezervă dreptul de a modifica rata dobânzii plătibile de către consumator sau datorate acestuia din urmă, sau valoarea altor taxe pentru servicii financiare, fără notificare, în cazul în care există un motiv întemeiat, cu condiția ca furnizorul să aibă obligația de a informa cealaltă parte contractantă sau celelalte părți contractante în această privință cu prima ocazie și ca acestea din urmă să aibă libertatea de a rezilia contractul de îndată.

De asemenea, litera (j) nu aduce atingere clauzelor în temeiul cărora un vânzător sau furnizor își rezervă dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durată nedeterminată, cu condiția ca acesta să aibă obligația de a-l informa pe consumator cu un preaviz rezonabil și ca consumatorul să aibă libertatea de a rezilia contractul.

- (c) Literele (g), (j) și (l) nu se aplică:
 - tranzacțiilor cu valori mobiliare, instrumente financiare și alte produse sau servicii, în cazul în care prețul este legat de fluctuațiile cotației bursiere sau a indicelui bursier sau ale unei rate de pe piața financiară pe care vânzătorul sau furnizorul nu le pot controla;
 - contractelor pentru cumpărarea sau vânzarea de devize, cecuri de călătorie sau ordine de plată internaționale emise în devize.
- (d) Litera (l) nu aduce atingere clauzelor de indexare a prețurilor, în cazurile în care acestea sunt conforme cu legea, cu condiția ca metoda în conformitate cu care variază prețurile să fie descrisă în mod explicit.